

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara, 04.08.2015

BARO BAŞKANLIĞI

.....

DUYURU NO: 2015/67

Milli Savunma Bakanlığı 'nın 22 Temmuz 2015 günlü yazısına ekli *“Asker Kişilerin Kıta, Karargah ve Kurumlarda Ya Da Görev Esnasında Veya Görev Yerlerinde Ölümü Halinde Vekil Görevlendirilmesi İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Taslağı ve Gerekçesi”* ilişikte gönderilmiştir.

Anılan Bakanlığa bildirilecek görüşlerimize esas olmak üzere; söz konusu Yönetmelik ve Gerekçesi hakkındaki Baronuz görüş ve önerilerinin 21 Ağustos 2015 tarihine kadar Birliğimize bildirilmesini dilerim.

Saygılarımla.

Avukat Metin FEYZİOĞLU
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Eki:

Yönetmelik Taslağı ve Gerekçesi

TASNİF DIŞI

TASNİF DIŞI

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
ANKARA

MAİY : 23938600-2015/5008/Kan. ve Kar.D. 1177
Tüz.Yt.Tetkik ve İşl.Ş.

22 Temmuz 2015

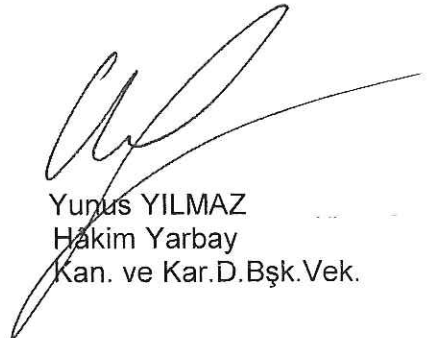
KONU : Yönetmelik Taslağı.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

1. "Asker Kişilerin Kıta, Karargâh Ve Kurumlarda Ya Da Görev Esnasında Veya Görev Yerlerinde Ölümü Hâlinde Vekil Görevlendirilmesi İle Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik Taslağı" ve gerekçesi EK-A'da sunulmuştur.

2. Anılan Taslağın incelenerek görüş ve önerilerin bildirilmesini arz ederim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI NAMINA

Yunus YILMAZ
Hâkim Yarbay
Kan. ve Kar.D.Bşk.Vek.

EKİ :
EK-A (Yönetmelik Taslağı)

DAĞITIM :
Gereği :
Türkiye Adalet Akademisi
Başkanlığına
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ	
2015019158	Kayıt Tarihi 24.07.2015
	Evrak Tarihi 22.07.2015
Tip :Gelen	
İlgi:IV-5 Yazı İşleri	
Milli Savunma Bakanlığı Ankara	
UBAP Döküman Yönetim Sistemi	

TASNİF DIŞI

Av. İsmet Ç. DİLER
Genel Sekreter

Telefon: 402 61 00 - 3618

Faks : 419 12 59

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Avukat Nürten DİLER YILMAZ

TASNİF DIŞI

**ASKER KİŞİLERİN KİTA, KARARGÂH VE KURUMLARDA YA DA GÖREV ESNASINDA
VEYA GÖREV YERLERİNDE ÖLÜMÜ HÂLİNDE VEKİL GÖREVLENDİRİLMESİ İLE
YAPILACAK ÖDEMELERİN USUL VE ESASLARI HAKKINDA
YÖNETMELİK TASLAĞI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü hâlinde soruşturma ve kovuşturma süresince yasal mirasçılarını temsil etmek üzere kendileri tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen avukatın vekil olarak görevlendirilmesi ve avukata yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü hâlinde soruşturma ve kovuşturma süresince yasal mirasçılarını temsil etmek üzere kendileri tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen avukatın vekil olarak görevlendirilmesi ve avukata yapılacak ödemeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Ek 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Asker kişileri: Subaylar ve sözleşmeli subaylar ile muvazzaf ve sözleşmeli subay adayları, astsubaylar ve sözleşmeli astsubaylar ile muvazzaf ve sözleşmeli astsubay adayları, uzman jandarmalar, uzman erbaşlar, askeri öğrenciler, sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli erbaş ve er adayları, yükümlü erbaş ve erler, yedek subay adayları, askeri hizmetlerde bulundukları sürece yedek subay, yedek astsubay ve yedek erbaş ve erler ile savaş halinde Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda çalışan sivil personel ve rızası ile Türk Silahlı Kuvvetlerine katılanları,

b) Baro: Hukukî yardımın yapılacağı yerin bağlı bulunduğu baroyu veya savcılığın bulunduğu yerin bağlı bulunduğu baroyu, yurt dışında bulunan birliklerin teşkilatlarında kurulan askeri mahkeme ve savcılıklar bakımından Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen baroyu, yurt dışında bulunan birliklerin teşkilatlarında askeri mahkeme ve savcılık bulunmaması halinde ise savcılığın bulunduğu yerin bağlı bulunduğu baroyu,

c) Karargâh: 211 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (b) bendinde yer alan tanımı,

ç) Kıta: 211 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (a) bendinde yer alan tanımı,

d) Kovuşturma: 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan tanımı,

e) Kurum: 211 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (c) bendinde yer alan tanımı,

f) Mahkeme: Askeri mahkemeleri, adli yargı ceza mahkemelerini veya kanun yolu incelemesini yapacak mercileri,

g) Müteveffanın mensubu olduğu bakanlık: Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları mensubu asker kişiler için Millî Savunma Bakanlığını; Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu asker kişiler için İçişleri Bakanlığını,

ğ) Savcı: Askeri savcı veya Cumhuriyet savcısını,

h) Savcılık: Askeri savcılık veya Cumhuriyet başsavcılığını,

ı) Soruşturma: 5271 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan tanımı,

i) Ücret: Vekile; savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleri, soruşturma evresinde takip edilen diğer tüm işler veya kovuşturma evresinde takip edilen davalar nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen meblağı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutaat olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise, ilgili savcılığın kabulü üzerine mutaat taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderlerini,

j) Yasal mirasçılar: Miras payı düşüp düşmediğine, mirasın reddedilip reddedilmediğine, terekenin borca batık olup olmadığına veya diğer hususlara bakılmaksızın, kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölen asker kişinin 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 495 ila 501 inci maddelerinde sayılan; kan hısımlarını, eşini veya evlatlığını, mirasbırakandan önce ölmüş olan kan hısımlarının yerini alan her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoylarını, evlilik dışı hısımlarını, mirasçı bırakmaksızın ölenler bakımından ise Devlet'i, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgilendirme ve Görevlendirme Usul ve Esasları

Bilgilendirme

MADDE 5 – (1) Asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü hâlinde, ikametgâhlarına en yakın garnizon komutanlığınca yasal mirasçılara ölüm olayı ve 211 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesindeki hakları hakkında bilgi verilir. Garnizon komutanlığının bilgilendirme yükümlülüğü, yasal mirasçılardan birine bilgi verilmek suretiyle yerine getirilir.

(2) Yasal mirasçılar, hangi avukatı seçtiklerini garnizon komutanlığı, savcılık veya mahkemeye sözlü veya yazılı olarak bildirebilir. Sözlü yapılan bildirim, en kısa sürede tutanağa bağlanır.

(3) Garnizon komutanlığına yapılan bildirim, derhal ilgili savcılık veya mahkemeye bildirilir.

Görevlendirme

MADDE 6 – (1) Asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü hâlinde, soruşturma ve kovuşturma süresince yasal mirasçılarını temsil etmek üzere öncelikle kendilerinin seçtiği bir avukat vekil olarak görevlendirilir.

(2) Fiili veya hukuki imkânsızlık nedeniyle görevlendirme yapılamaması hâlinde vekillik görevi, baro tarafından belirlenecek bir avukat tarafından yürütülür.

(3) Aşağıdaki hallerde fiili veya hukuki imkânsızlık nedenleri var sayılır:

a) Yasal mirasçıların bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince bilgilendirilememiş olması,

b) Yasal mirasçıların vekil seçmemeleri veya daha sonra seçeceklerini bildirmeleri,

c) Yasal mirasçıların 5271 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinin ikinci fıkrasında sayılan kişilerden olması,

ç) Yasal mirasçının Devlet olması,

d) Vekilin hazır bulunması zorunlu işlemlerin farklı baroların bulunduğu yerde yapılması veya aynı baronun bulunduğu yerde olsa bile aynı anda birden fazla yerde yapılması,

e) Gecikmeksizin işlem yapılmadığı takdirde suçun iz, eser, emare ve delillerinin kaybolması veya failin saptanamaması ihtimallerinin bulunması,

f) Vekilin hazır bulunması zorunlu işlemler sırasında hazır bulunmaması,

g) Vekilin görevini yerine getirmekten kaçınması veya duruşmada hazır bulunmaması veya vakitsiz olarak duruşmadan çekilmesi.

(4) Yasal mirasçılar tarafından seçilen vekilin bulunması zorunlu işlemlerin yapılacağı yere ulaşımının soruşturma bakımından makul süreyi aşması ihtimalinin bulunması halinde, üçüncü fıkranın (e) bendindeki durumun varlığı kabul edilerek ikinci fıkraya göre işlem yapılır.

(5) Asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde gerçekleşen olaylar nedeniyle soruşturmaya başlandıktan sonra ölmeleri halinde, ölümün gerçekleştiğinin öğrenilmesinden itibaren zorunlu vekil görevlendirilir.

(6) Vekil görevlendirilmesi, yasal mirasçılar tarafından yapılan seçim saklı kalmak üzere, soruşturma evresinde savcılık, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından barodan talep edilir.

(7) Yurt dışında bulunan birliklerin teşkilatlarında kurulan askeri mahkeme ve savcılıklara vekil görevlendirilmesi, ulaşım imkânları göz önüne alınarak Milli Savunma Bakanlığınca yapılacak teklif üzerine Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen baro tarafından yapılır.

(8) Zorunlu vekilin savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleri sırasında hazır bulunması zorunludur. Bu işlemlere ait tutanaklarda, zorunlu vekillik ile ilgili olarak;

- a) Ölüm olayı hakkında yasal mirasçıların bilgilendirilip bilgilendirilmediği,
- b) Yasal mirasçılar tarafından vekil seçilip seçilmediği,
- c) Fiili veya hukuki imkânsızlık nedenlerinin bulunup bulunmadığı ve bulunuyorsa bunların neler olduğu,
- ç) Barodan vekil görevlendirmesinin talep edilip edilmediği,
- d) İşlemin yapıldığı yer ve zaman,
- e) Hazır bulunan kişilerin isim ve sıfatları,
- f) Vekilin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, geliş saati ve imzası, sicil numarası ve kayıtlı olduğu baronun adı,
- g) Vekilin yapılan işleme ilişkin beyanları,
- ğ) Tutanak içeriğinin vekil tarafından okunduğu veya okunması için kendisine verildiği ve imzası, imzadan çekinme hâlinde ise bunun nedenleri, belirtilir.

(9) 211 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesi kapsamındaki ölüm olaylarından dolayı ayrıca 5271 sayılı Kanun gereğince vekil görevlendirilmez.

Görevlendirme esasları

MADDE 7 – (1) Soruşturma evresinde görev yapan vekil, engel bulunmadığı takdirde kovuşturma evresinde de öncelikle görevlendirilir.

(2) Fiili veya hukuki imkânsızlık nedenleri saklı kalmak üzere, soruşturma veya kovuşturma makamlarınca aralarında menfaat çatışması bulunduğu bildirilmediği takdirde;

- a) Ölen asker kişinin yasal mirasçılarının tamamını temsil etmek üzere bir vekil görevlendirilir.
- b) Aynı olay nedeniyle ölen birden fazla asker kişinin yasal mirasçıları için aynı vekil görevlendirilebilir.

(3) Yasal mirasçılar tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen vekil, haklı mazereti hâlinde başka bir avukata yetki verebilir.

(4) Vekilin mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde; yasal mirasçılar tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen yeni avukat vekil olarak görevlendirilir.

(5) Dosyada görevli vekilin, kanun yolu muhakemesinde yapılacak duruşmaya katılmayacağını bildirmesi durumunda, zorunlu vekil gerektiren hâllerde görevlendirme, kanun yolu incelemesini yapacak merci tarafından o yer barosundan istenir.

(6) Fiili veya hukuki imkânsızlık nedenlerinin varlığı halinde, savcı veya mahkeme derhal başka bir vekil görevlendirilmesi için gerekli işlemi yapar.

Görevin sona ermesi

MADDE 8 – (1) Baro tarafından belirlenen vekilin görevi;

- a) Soruşturma evresinde; soruşturmanın yapıldığı il, ilçe veya yerin yetki alanı dışında soruşturmayı gerektirir görevsizlik kararının kesinleşmesi veya aynı mahiyette yetkisizlik kararı verilmesi, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi, kamu davası açılması hâlinde ise iddianamenin kabulü kararı verilmesi,
- b) Kovuşturma evresinde; yargılamanın yapıldığı il, ilçe veya yerin yetki alanı dışında yargılamayı gerektirir görevsizlik kararının kesinleşmesi veya aynı mahiyette yetkisizlik kararı verilmesi, esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi ya da davanın nakline karar verilmesi,

c) Vekilin ölmesi,
hâllerinde sona erer.

(2) Yasal mirasçılar tarafından seçilen vekilin görevi;

a) Soruşturma evresinde, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi,

b) Kovuşturma evresinde, esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi,

c) Soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı il, ilçe veya yerin yetki alanı dışında soruşturma veya kovuşturmayı gerektirir görevsizlik kararının kesinleşmesi veya aynı mahiyette yetkisizlik kararı verilmesi üzerine bu vekil tarafından istifanın yazılı olarak sunulması,

ç) Yasal mirasçılar tarafından azledilmesi,

d) Vekilin ölmesi,
hâllerinde sona erer.

(3) Yasal mirasçıların seçtiği vekilin veya bu vekil tarafından yetki verilen başka bir avukatın gelmesi hâlinde baro tarafından belirlenen avukatın görevi sona erer. Ancak aynı olay nedeniyle ölen birden fazla asker kişinin yasal mirasçıları için görevlendirilen aynı vekilin görevi, avukat seçmeyen diğer yasal mirasçılar bakımından devam eder.

(4) Talimat üzerine savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleri sırasında, işlemlerin yapıldığı yer barosunca belirlenen vekilin görevi, işlemin gereğinin yapılması ile sona erer.

(5) Yasal mirasçıların ölmesi halinde, vekilin görevi sona ermez.

(6) Baro tarafından belirlenen vekil azledilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ödeme Usul ve Esasları

Ücret

MADDE 9 – (1) Zorunlu vekile ödenecek ücret, müteveffanın mensubu olduğu bakanlığın bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır.

(2) Vekilin görevi gereği yaptığı zorunlu yol giderleri ayrıca ödenir.

(3) Acele ve zorunlu hâller ile gecikmeksizin işlem yapılmadığı takdirde suçun iz, eser, emare ve delillerinin kaybolması veya failin saptanamaması ihtimallerinin bulunması hallerinde; vekil, savcı, bilirkişi veya ilgili personelin soruşturmanın yapılacağı yere ulaşımı, savcı tarafından talep edilmesi ve ilgili birlik komutanlığının imkânlarının uygun olması halinde; güvenlik durumu dikkate alınarak ve sivil ulaşım imkânının bulunmadığı yerden itibaren Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli araçlarla sağlanabilir. Ancak bu halde, vekile yol gideri ödenmez.

Ödemeye ilişkin esaslar

MADDE 10 – (1) Yasal mirasçılar tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen vekile, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ayrıca bir ücret belirlenmemiş ise;

a) Olay yeri inceleme işlemi nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ceza soruşturma evresinde takip edilen işler için belirlenen ücret,

b) Ölü muayenesi işlemi nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ceza soruşturma evresinde takip edilen işler için belirlenen ücretin üçte ikisi,

c) Otopsi işlemi nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ceza soruşturma evresinde takip edilen işler için belirlenen ücret,

ç) Tanık dinlenmesi işlemi nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ceza soruşturma evresinde takip edilen işler için belirlenen ücretin yarısı,

d) Bilirkişi dinlenmesi işlemi nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ceza soruşturma evresinde takip edilen işler için belirlenen ücretin üçte ikisi,
ödenir.

(2) Savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleri sırasında hazır bulunan vekile, her işlem için ayrı ayrı ücret ödenir. Ancak aynı gün içerisinde birbirini takip eder şekilde birden fazla tanık dinlenmesi halinde birinci tanıktan sonraki her tanık için, birinci tanık için ödenecek ücretin üçte biri ödenir.

(3) Vekile, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ayrıca bir ücret belirlenmemiş ise;

a) Soruşturma evresinde takip edilen diğer tüm işler nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde ceza soruşturma evresinde takip edilen işler için belirlenen ücretin iki katı,

b) Kovuşturma evresinde takip edilen davalar nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirlenen ücretin iki katı, ödenir.

(4) Ücretin belirlenmesinde, ölenin veya yasal mirasçılarının sayısı dikkate alınmaz.

(5) Yasal mirasçıların birden fazla veya ayrı ayrı avukat seçmeleri halinde, bir avukat için ücret ödenir ve bu ücret seçilen avukatlara katkıları oranında paylaştırılır.

(6) Yetki belgesi ile görevlendirilen avukata ayrıca ücret ödenmez.

(7) Soruşturma veya kovuşturma makamlarınca menfaat çatışması olduğunun bildirilmesi nedeniyle görevlendirilen birden fazla vekile yukarıdaki fıkralarda belirtilen esaslara göre ücret ödenir.

(8) Vekil olarak görevlendirilen avukatın ölümü, mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde, yasal mirasçılar tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen yeni vekile de yukarıdaki fıkralarda belirtilen esaslara göre ücret ödenir.

(9) Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen görevsizlik ile yetkisizlik veya davanın nakli sebebiyle vekillik görevinin sona ermesi hâllerinde yukarıdaki fıkralarda belirtilen esaslara göre ücret ödenir.

(10) Aşağıdaki hallerde Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde yazılı ücretler arasındaki fark ilâveten ödenir:

a) Kovuşturma evresinde görevsizlik kararı verilerek dosyanın yargılamanın yapıldığı il, ilçe veya yerin yetki alanı içindeki üst dereceli mahkemeye gönderilmesi,

b) Yasal mirasçıların seçtiği vekilin, dosyanın kovuşturmanın yapıldığı il, ilçe veya yerin yetki alanı dışındaki üst dereceli mahkemeye gönderilmesine rağmen istifa etmemesi.

(11) Yasal mirasçıların seçtiği vekilin veya bu vekil tarafından yetki verilen başka bir avukatın gelmesi nedeniyle görevi sona eren vekile yukarıdaki fıkralarda belirtilen esaslara göre ücret ödenir.

(12) Talimat üzerine görevlendirilen ve savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleri sırasında hazır bulunan vekile sadece birinci ve ikinci fıkralara göre ücret ödenir.

(13) Yasal mirasçılar tarafından seçilen vekilin;

a) Soruşturma evresinde azledilmesi halinde, yeni seçilen vekile ancak hazır bulunması zorunlu işlemler nedeniyle katıldığı işlerin ücreti ödenir.

b) Kovuşturma evresinde azledilmesi halinde, yeni seçilen vekile ayrıca ücret ödenmez.

(14) Vekillik ücretinin belirlenmesinde,

a) Birinci ve ikinci fıkralardaki ücret için hukukî yardımın yapıldığı tarihte yürürlükte olan,

b) Üçüncü fıkranın (a) bendindeki ücret için, soruşturmanın yapıldığı il, ilçe veya yerin yetki alanı dışında soruşturmayı gerektirir görevsizlik kararı verildiği veya aynı mahiyette yetkisizlik kararı verildiği veya kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleştiği veya kamu davası açılması hâlinde ise iddianamenin kabulü kararı verildiği tarihte yürürlükte olan,

c) Üçüncü fıkranın (b) bendindeki ücret için, dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan,

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi esas alınır.

Ücretin ödenme usulü

MADDE 11 – (1) Vekil;

a) Savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemlerinden birisi sırasında hazır bulunmakla,

b) Soruşturma evresinde takip ettiği diğer işlerden birini yapmakla,

c) Kovuşturma evresinde bir oturuma katılmakla,

bu Yönetmelikte Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen meblâğı almaya hak kazanır.

(2) Zorunlu yol giderlerine; buna ilişkin belge, gider pusulası veya avukatın rayice uygun yazılı beyanı üzerine hak kazanılır.

(3) Vekilin; vekâletname, görevlendirme yazısı veya tutanağı, vekilin hazır bulunması zorunlu işlemlere ilişkin tutanaklar, soruşturma evresinde takip edilen diğer tüm işler nedeniyle verilen kararlara ilişkin tutanaklar ve kovuşturma evresine ilişkin tutanakların onaylı örneği, evrakın çok sayıda olması hâlinde ilk ve son sayfası ve varsa yapmış olduğu zorunlu yol giderlerine ilişkin belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı ile serbest meslek makbuzunu baroya vermesi üzerine, baro tarafından bu Yönetmelik ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hükümlerine göre gerekli incelemeler yapıp hukukî yardımın yapıldığı savcılık veya mahkemelere göre gruplandırılmış ayrıntılı ödeme listeleri geliş tarihi esas alınmak suretiyle en geç on gün içinde hazırlanır ve ekindeki dayanak belgeler ile birlikte soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer savcılığına teslim edilir.

(4) Vekil sigortalı olarak çalışmakta ise yanında çalıştığı avukatın, avukatlık bürosu ya da avukatlık ortaklığı şeklinde çalışmakta ise büro veya ortaklığın serbest meslek makbuzunu kullanır.

(5) Savcılıkça listeler ve ekindeki dayanak belgeler incelendikten sonra, vekile ödenmesi gereken meblağ ile varsa zorunlu yol giderlerini de kapsayan toplam ücret, ödeme emri belgesiyle, serbest meslek makbuzunu düzenleyen vekilin bildireceği banka hesabına ödenmek üzere, müteveffanın görevli olduğu birlik veya kurumun tahakkuk işlemlerini yapan birime gönderilir.

(6) Beşinci fıkra gereğince yapılan ödemeler, yargılama giderlerinin hesabında dikkate alınmak üzere soruşturma ya da kovuşturma dosyasına bildirilir.

(7) Ödeme emrine esas belgeler, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer savcılığınca gecikmeksizin düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yürürlük tarihinden öncesine ilişkin uygulama

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 3/2/2015 tarihi ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih arasında 211 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesi uyarınca soruşturma ve kovuşturmalarda görevlendirilmiş vekillere ilişkin hususlarda da bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen döneme ilişkin belgelerin savcılığa teslim edilmesi üzerine ödeme emrine esas belgeler gecikmeksizin düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Savunma Bakanı ve İçişleri Bakanı birlikte yürütür.

Nurten DİLER YILMAZ
Avukat

GENEL GEREKÇE

3/2/2015 tarihli ve 29256 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 22/1/2015 tarihli ve 6586 sayılı Millî Mayın Faaliyet Merkezi Kurulmasına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 37 ci maddesi ile, 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununa Ek 2 nci madde eklenmiştir. Bu madde;

“Asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü halinde soruşturma ve kovuşturma süresince yasal mirasçılarını temsil etmek üzere kendilerinin seçtiği bir avukat vekil olarak görevlendirilir. Fiili veya hukuki imkânsızlık nedeniyle görevlendirme yapılamaması halinde bu görev, baro tarafından belirlenecek bir avukat tarafından yürütülür. Yasal mirasçıların avukatının gelmesi halinde baro tarafından seçilen avukatın görevi sona erer. Görevlendirilen vekilin savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleri sırasında hazır bulunması zorunludur.

Ölenin yasal mirasçıları tarafından seçilen veya baroca görevlendirilen vekilin ücreti müteveffanın mensubu olduğu bakanlığın bütçesine konulacak ödenekten karşılanır; avukat tutma, baro tarafından seçim ve avukatlık ücretinin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar, Millî Savunma ve İçişleri Bakanlıklarınca bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.” hükmünü içermektedir.

6586 sayılı Kanunun genel gerekçesinde, ailelerin zihninde herhangi bir soru işareti bırakılmaması amacıyla; başta intihar edenler olmak üzere, askerlik hizmeti sırasında ölenlerin yakınları adına soruşturma ve kovuşturma aşamalarında yapılacak işlemlere nezaret edecek bir avukatın ücretinin bütçeden karşılanmasının amaçlandığı belirtilmiştir. Söz konusu maddenin gerekçesi ise, “Madde ile, asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü halinde yasal mirasçılarını soruşturma ve kovuşturma süresince temsil etmek üzere bir avukatın vekil olarak görevlendirilmesine imkân tanınması, görevlendirilen vekilin olay yeri inceleme, ölü muayenesi, otopsi, bilirkişi ve tanık dinlenmesi işlemleri sırasında zorunlu olarak hazır bulunması ve görevlendirilen vekilin ücretinin bütçeden karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.” şeklindedir.

211 sayılı Kanunun Ek 2’nci maddesi ile, asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü halinde yapılacak soruşturma ve kovuşturmalarda bakımından zorunlu vekilliğe ilişkin özel bir usul hükmü getirilmiştir.

Bu hüküm, 3/2/2015 tarihi itibarıyla gerçekleşen ölüm olaylarına ilişkin soruşturma ve kovuşturmalarda ile bu tarih itibarıyla devam eden tüm soruşturma ve kovuşturmalarda uygulanacaktır.

Yasal mirasçılar tarafından seçilen veya baroca görevlendirilen avukatın hazır bulunmasının zorunlu olduğu işlemler, tahdidi olarak sayılmıştır. Bunlar; olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleridir.

Ölümün; kasten veya taksirle öldürme, intihar, kaza, mücbir sebepler ve doğal afetler ile diğer herhangi sebepten kaynaklanması bakımından bir fark bulunmamaktadır. Ayrıca asker kişilerin görevden kaynaklanmayan nedenlerle olsa dahi başka kıta, karargâh ve kurumlarda bulundukları esnada ölümleri halinde de bu usul hükmünün uygulanması gerekecektir. Ancak asker kişilerin firar/izin tecavüzü, izin, hava değişimi vs. nedenlerle kıta, karargâh ve kurumlarda olmadıkları veya

görev esnasında veya görev yerlerinde bulunmadıkları hallerde ölümleri, bu hükmün kapsamı dışında kalmaktadır.

Kanunda "askerî savcılık" veya "Cumhuriyet savcılığı" ibareleri değil, "savcılık" ibaresi kullanılmış olup kanunda belirtilen ölüm olayları bakımından askeri veya adlî yargı mercii görevli olabilecektir. Öte yandan askeri yargının görevli olduğu soruşturma veya kovuşturmalarda askeri yargı mercilerince, Cumhuriyet savcıları veya adlî yargı ceza mahkemelerinin istinabe edilmeleri de mümkündür. Bu nedenle bu hükmün, sadece askeri yargı mercileri tarafından değil adlî yargı mercileri tarafından da uygulanması söz konusu olacaktır.

Yasal mirasçılarının kimler olduğu, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun Üçüncü Kitabının Birinci Kısımının Birinci Bölümünde düzenlenmiştir. "Yasal Mirasçılar" başlıklı bu Bölümde yer alan 495 ila 501'inci maddelerde, yasal mirasçılar tek tek sayılmıştır. Buna göre, yasal mirasçılar; ölenin kan hısımları, yani ölenin altsoyu, ana veya babası, büyük ana veya büyük babası; ölenin evlilik dışı hısımları, yani evlilik dışında doğmuş ve soybağı, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulmuş olanlar; sağ kalan eş ve evlatlıktır. Ayrıca mirasçı bırakmaksızın ölenlerin yasal mirasçısı ise Devlet'tir. 4721 sayılı Kanun'un 495 ila 497'nci maddelerinde, ölenin kan hısımlarının, miras bırakandan önce ölmüş olmaları halinde bunların yerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoylarının alacakları düzenlenmiş olup bu hükümler uyarınca, ölenin kardeşlerini de, yasal mirasçılar arasında saymak gerekmektedir.

Yasal mirasçılarının, seçilen veya baroca görevlendirilen avukat tarafından ceza soruşturması ve kovuşturmasında temsili konusunda; nüfus kayıtları esas alınması, bu mirasçılara miras payı düşüp düşmediğine, terekenin borca batık olup olmadığına, mirasın reddedilip reddedilmediğine veya diğer hususlara bakılmaması ve veraset ilamı/mirasçılık belgesi istenmemesi gerekmektedir. Zira ölüm olayından doğrudan zarar gören kişilerden olan yasal mirasçılar, kendilerine miras payı düşmese bile, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda mağdur, şikâyetçi veya suçtan/olaydan zarar görenlere tanınan hak ve yetkilere sahip oldukları konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır.

4721 sayılı Kanunun 501 inci maddesi uyarınca, mirasçı bırakmaksızın ölenlerin mirası Devlet'e geçmektedir. Bu durumda Devlet, yasal mirasçı statüsünde olmaktadır. 211 sayılı Kanunun Ek 2'nci maddesinin gerekçesi ve konuluş amacı göz önüne alındığında, Devlet'in yasal mirasçı statüsünde olması halinde, evleviyetle vekil görevlendirilmesi gerekmektedir. Ancak bu durumda, vekilin yasal mirasçı olan Devlet tarafından seçilmesi değil, savcılık veya mahkemenin istemi üzerine ilgili baro tarafından belirlenmesi gerekecektir.

Mevzuatımızda avukatlara ödenecek ücretlere ilişkin iki tarife bulunmaktadır. Bunlar; 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168 inci maddesi gereğince çıkarılan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi ile 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 13 üncü maddesi gereğince çıkarılan Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin Tarife'dir. 211 sayılı Kanunun Ek 2'nci maddesinde avukatlık ücretine ilişkin bir tarife çıkarılması öngörülmemiştir. 1136 sayılı Kanun'un 164 üncü maddesi gereğince, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin esas alınması ve bu tarife altında avukatlık ücreti belirlenmemesi gerekmektedir. Bu nedenlerle, Yönetmelik ile, zorunlu vekile ödenecek ücret, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi esas alınmak suretiyle belirlenmiştir.

Yönetmelik Taslağında;

- a) Kanun kapsamındaki asker kişilerin kimler olduğu tek tek sayılmıştır. Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda çalışan sivil personel, savaş haline özgü olmak üzere bu kapsama alınmıştır.
- b) Ailelerin vekil görevlendirilmesiyle ilgili hakları ve ölüm olayı hakkında bilgilendirilmenin, yasal mirasçıların ikametgâhlarına en yakın garnizon komutanlığınca yasal mirasçılardan birine bilgi verilmek suretiyle yerine getirileceği düzenlenmiştir. Yasal mirasçıların, hangi avukatı seçtiklerini garnizon komutanlığı, savcılık veya mahkemeye sözlü veya yazılı olarak bildirebilecekleri; sözlü yapılan bildirimin en kısa sürede tutanağa bağlanacağı; garnizon komutanlığına yapılan bildirimin derhal ilgili savcılık veya mahkemeye bildirileceği düzenlenmiştir.
- c) Yasal mirasçılar kimler olduğu, 4721 sayılı Kanuna atıf yapılmak suretiyle belirtilmiştir. Bu belirlemede, miras payı düşüp düşmediğine, mirasın reddedilip reddedilmediğine, terekenin borca batık olup olmadığına veya diğer hususlara bakılmayacaktır.
- ç) Mirasçı bırakmaksızın ölenler için, yasal mirası olan Devlet'i temsil etmek üzere barodan vekil görevlendirilmesi öngörülmüştür.
- d) Vekillere ödenecek ücret, Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi esas alınmak suretiyle belirlenmiştir. Özellikle, savcılıkça yapılacak olay yeri inceleme, ölü muayenesi ve otopsi ile tanık ve bilirkişi dinlenmesi işlemleri sırasında hazır bulunacak vekile her işlem için ayrı ayrı ücret ödenmesi öngörülmüştür.
- e) Vekilin hazır bulunması zorunlu işlemlere ilişkin tutanaklarda nelere yer verileceği tek tek sayılmıştır.
- f) Fiili veya hukuki imkânsızlık nedenlerinin neler olduğu ayrıntılı olarak belirtilmiştir.
- g) Acele ve zorunlu hâller ile gecikmeksizin işlem yapılmadığı takdirde suçun iz, eser, emare ve delillerinin kaybolması veya failin saptanamaması ihtimallerinin bulunması hallerinde; savcı, vekil, bilirkişi veya ilgili personelin soruşturmanın yapılacağı yere ulaşımının, savcı tarafından talep edilmesi ve güvenlik durumu ve birlik imkânları dikkate alınarak ilgili birlik komutanlığınca uygun görülmesi üzerine Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli araçlarla (örneğin; uçak, helikopter ve saire) sağlanabilmesi düzenlenmiştir.
- ğ) Asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde gerçekleşen olaylar nedeniyle soruşturmaya başlandıktan sonra ölmeleri halinde, ölümün gerçekleştiğinin öğrenilmesinden itibaren zorunlu vekil görevlendirilmesi öngörülmüştür.
- h) Yurt dışında bulunan birliklerin teşkilatlarında kurulan askeri mahkeme ve savcılıklar bakımından (halen yurt dışında sadece Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan birlik teşkilatında bir askeri savcılık/mahkeme bulunmaktadır) ulaşım imkânları göz önüne alınarak Milli Savunma Bakanlığınca yapılacak teklif üzerine Türkiye Barolar Birliği tarafından bir baronun belirlenmesi öngörülmüştür. Baro tarafından vekil görevlendirilmesi işlemlerinin, belirlenen bu barodan istenmesi söz konusu olacaktır. Yurt dışında olup da teşkilatlarında askeri mahkeme/savcılık bulunmayan birlikler, Ülkemizdeki askeri savcılık/mahkemelerin adlî yetkisinde olduklarından, baro tarafından vekil görevlendirilmesi işlemleri ilgili askeri savcılığın bulunduğu yerin bağlı bulunduğu barodan istenecektir.

ı) Geçici madde ile, 211 sayılı Kanunun Ek 2'nci maddesinin yürürlüğe girdiğı 3/2/2015 tarihi ile bu Yönetmeliğın yürürlüğe gireceğı tarih arasındaki soruşturma ve kovuşturmalarda görevlendirilmiş vekillere ücret ödenmesi hususunda tereddütlerin önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Yönetmeliğin amacı açıklanmıştır.

MADDE 2- Madde ile, Yönetmeliğin kapsamı açıklanmıştır.

MADDE 3- Madde ile, Yönetmeliğin yasal dayanağı açıklanmıştır.

MADDE 4- Madde ile, Yönetmeliğin uygulanmasında bazı terimlerin neyi ifade ettikleri tanımlanmıştır.

MADDE 5- Madde ile, asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü hâlinde, ilgili garnizon komutanlığınca yasal mirasçılarının ölüm olayı ve 211 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesindeki hakları hakkında bilgilendirilmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

MADDE 6- Madde ile, asker kişilerin kıta, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü hâlinde, zorunlu vekilin yasal mirasçılar tarafından seçimi veya baro tarafından belirlenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

MADDE 7 - Madde ile, yasal mirasçılar tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen vekilin görevlendirilmesine ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Soruşturma veya kovuşturma makamlarınca menfaat çatışması olduğunun bildirilmesi halinde, birden fazla vekil görevlendirmesi söz konusu olacaktır.

MADDE 8 - Madde ile, yasal mirasçılar tarafından seçilen veya baro tarafından belirlenen vekilin görevin sona ermesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) bendinde, yasal mirasçının Devlet olması, fiili ve hukuki imkânsızlık sebebi sayılmış ve bu durumda baro tarafından vekil görevlendirilmesi öngörülmüştür. Beşinci fıkrafta, yasal mirasçıların ölmesi halinde, vekilin görevinin sona ermesi ve bu nedenle yeniden vekil görevlendirmesi yoluna gidilmesi yerine, vekilin görevinin devam etmesi amaçlanmıştır.

MADDE 9 - Madde ile, zorunlu vekile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi esas alınmak suretiyle ödenecek meblağ ile zorunlu yol giderlerinin müteveffanın mensubu olduğu bakanlığın bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanması düzenlenmiştir.

MADDE 10 - Madde ile, zorunlu vekillere Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi esas alınmak suretiyle yapılacak ödemelere ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

MADDE 11 - Madde ile, zorunlu vekillerin ücretinin ödenme usulü düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1 – 211 sayılı Kanunun Ek 2'nci maddesi, 3/2/2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu hükmün, 211 sayılı Kanunun Ek 2'nci maddesi kapsamındaki ölüm olayları bakımından, sadece bu tarih itibarıyla gerçekleşenlerde değil, aynı zamanda bu tarih itibarıyla

devam etmekte olan tüm soruşturma ve kovuşturmalarda da uygulanması söz konusu olacaktır. Bu nedenle, geçici madde ile, uygulamada tereddütlerin oluşmaması için, 3/2/2015 tarihi ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih arasında zorunlu vekillere ilişkin hususlarda da bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması ve belirtilen döneme ilişkin ödemelerin gecikmeksizin yapılması öngörülmüştür.

MADDE 12- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13- Yürütme maddesidir.